

РАДОВА РАДА

Тижасові умови підписки на 1918 рік.

на 3 міс.	на 6 міс.	на 9 міс.	на 1 рік
3 м.с.	6 м.с.	9 м.с.	1 рік
30 р.	20 р.	10 р.	

Паредплати приймаються тільки з 1-го числа кожного місяця. — За зміну адреси 50 коп. (док. зміни докожте прикладати стару адресу).

Адреса редакції та контори:
У КИЇВІ, ІНСТИТУТСЬКА 22.

Телефон редакції 64—36. Почт. скринька № 373.

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА Й ЛІТЕРАТУРНА.
Виходить по-дня, окрім понеділків і днів після великих свят

Умови друкування окремим:
На I сторінці: 3 карб. — за 1 рядок з 1 шпальтою постоє за кожний ряд.
Особам, що шукають краєї за огам шпальти більше як з 3 рядків з шп. 2 карб. за 1 ряд.

Контора відкрита від 10—8 год. дня

Ціна окремого 45 в.
На у Київі
В провінції 45 в.
на вокзалах

Робітники і служачі друкарні „Ап. Т-ва Петро Варський“ сповіщають про несподівану смерть, що сталася вчера 11 жовтня о 4 г. ранку, українського друкаря

Шавла Федоровича МИХАЙЛОВА.

Про день похорону буде сповіщено окремо.

ДЕРЖАВНИЙ НАРОДНИЙ ТЕАТР.
Український Дім, 8-Завальнівська вул.

Сьогодні 12-го жовтня **Розбійники**, Шіпера пер. Ол. Черняхівського.
у суботу: **Учитель**, ком. на 3 д. Франка і Вечерниці; 13-го Бождарія; 14-го Гетьман Дорошенко; 15-го Чорномори; 16-го Галдя; Незаб. нова п'єса ПРІЯТ. ЕЛІІ. Саксаганського.

Другий Городський Театр.
Український Театр від орудою М. Садівського.

Сьогодні 12-го жовтня **Учитель**, ком. на 3 д. Франка і Вечерниці; 13-го Бождарія; 14-го Бурлака; у суботу: **Учитель**, ком. на 3 д. Франка і Вечерниці; 13-го Бождарія; 14-го Бурлака; Квитки прод. з 11-2 г. дня і з 5-9 г. веч. Початок о 8 год. веч.

Центральним Українським Сільсько-Господарським Кооперативним Союзом

з 5 жовтня (жовтня) к. р. одкрита підписка на випусканий ним за-
в'язаний на випусканий на Україні заводу плугів
(Гена в Одесі). Для цього випускається певний зобов'язання
(коопер. облігація) на 25 мільйонів (25,000,000) карб.
Ці облігації дають щільно процентів (8%) що-річних, а крім того ще до-
дакову премію.
Облігації мають в 50, 100, 1000, 5000 карб.
Про подорожні можна довідатися у місцевому кооперативному Союзі,
або звернутися до Києва (Прорізна 18) в „ЦЕНТРАЛ“, або Хрещатик 27
„УКРАЇНБАНК“, або Інститутська 3 „СОЮЗБАНК“.

У Києві на прикладі жовтня почне видаватися ЗАХАРОМ БІСКИМ під загальним редактуванням О. Ф. САЛІКОВСЬКОГО велика, добре інформована щоденна українська постоєва газета

„ТРИБУНА“

Газета буде цілком безпартійна й стоятиме на ґрунті української національної державності.

Склад редакції:
Л. І. Абрамович (Л. Бурлак), Микола Ворожяк, О. І. Лотоцький (О. Вілюсенько), проф. К. А. Маціевич, В. О. Писняковський, В. В. Садівський, др. Роман Смаль-Стоцький, П. Я. Стебницький (П. Смігун), проф. І. А. Фещенко-Челішевський, др. Лонган Цегельський та ін.

Новий список співробітників ТРИБУНИ буде надрукований окремо.
Адреса редакції й контори: Київ, Хрещатик, 35, пом. 4.
Умови передплати: на 1 місяць 10 к.б., на 2 місяці 20 к.б., на 3 місяці 30 к.б.
Передплата приймається з 1-го числа кожного місяця. 5—0208—3

Сьогодні 13-го жовтня о 12-й годіні ввечері залі Інтимного Театру Хрещатик 43 відбується **концерт хору „БАТЬ-КІВЩИНА“** під орудою М. ГОРОДОВИЧО, Чиний прибуток з концерту призначається на фонд по збудуванню пам'ятника бацькові українцям М. В. ЛИСЕНКОВИ. В концерті беруть участь: вокалісти, артисти опери Микіша, Степанко і інші. В програмі хору—патристична й народна п'єса з творів Лисенка, Кошиця й Стеценка. У хорарів—історична й побутова п'єса. У солістів—художня й народна пісня.

Квитки продаються в Інтимному Театрі від 10 до 2 год. дня і від 6 до 10 год. вечера. 3—1221—3

Крам для вчителів та учнів одержано дивись остання сторінка.

В ічонську українську державну гімназію запрошуються учитель, або учитель, або фанки. Плата за 13 годній і класне встановить 5000 карб. П'єс ханки з коротким „світлицям“ відсилати по адресі м-ко Ічон на Черняхівській директору гімназії. 3—0103—1

В. Дубороський. Московсько-Український словник

Ціна в палатку 24 гривні.
Гуртовий продаж у „Робітничій Книгарні“, Київ, Володимирська 16. 16—0670—5

побренних“, констатувавши, що вся на голо місцеве адвокатура одірвана од народу — малюють страшну перспективу „попного крушення тьх“ завоеваний вь от-правленія усвершеноствораній правосудія, безь котораго немисли-мо государственное существование страны“,—це як що суд одбувати-меться мовою народу, для потреб якого існує. Вже зовсім свіжо деякі сенатори одмовились давати вирок навіть на двох мовах („рівноправність“) і робили їх на самій російській. І все це робиться з криком про насильство, з гвалтом про порятунок.

Думаємо, що кожому не за-спішеному видко—хто танує і ко-го пригночено, кому треба і кому зовсім не личило б кричати. Спра-ва, як покують факти—факти, а не слова—мало одмінюєся з того часу, як Столипин опозичив укра-їнські авреїські товариства в одну категорію злочинності з одного маху аниців усі разом. Ми вже пережили той момент, коли мова більшости була фактично держав-ною, але не тільки не гнигла на-ших—між ними й ту, що янов за-зявля претензії на виключне пану-вання—але забезпечила була воім, і їй між усіма, справжню рівно-правність. І от тепер вертаємось до старого становища, за якого єсть мова-пан і єсть мова—парія. Ріжниця одна, чисто територіяльна: колись то робив Петербург, тепер робить Київ і ще друга ріжниця сказати б тамташка: колись то ро-блено мовчки, з євжністю своєї переваги й права дужчого, тепер же робиться з фарисейськими кри-ками про своє лихоту та пригноче-ня... Лишавмо читачам зважити, що краще?

Відповідь Вільсона.

Вчорашній день належить вва-жати переломовим днем в історії людства, а зокрема в історії сучас-ної світової війни.

Телеграф приніс вже довго й нетерпляче сподівану відповідь Віль-сона на мирну пропозицію цен-тральних держав. Відповідь голови де-жави північної Америки, по своїй конкретній формі є така, що можна зовсім певно надіятися скоро-го закінчення війни. Правда Вільсон висуває ще певні кон-кретні домагання до центральних держав, як освободження занятих територій, та підтвердження широти центральних держав в бажаній заключення мира, але по відомостям і голосам так німецької як також й нейтральної преси можна дума-ти, що згода буде й у цих пита-нях обсяжена.

Таким чином питання миру ста-ло вже на зовсім реальний ґрунт. Обидві воюючі сторони, як відомо, погодилися на вільсоновську про-граму мира. Програма Вільсона в цілості висює такі питання, які, коли б навіть лиш частинно були переведені в життя, мусьять осно-во зміняти дотеперішній соціаль-ний і політичний стан суспільного життя. Питання добровільного со-юзу народів, міжнародного тре-тейського суду, міжнародний кон-троль над діяльністю поодиноких держав, свобода торгівлі під кон-тролем міжнародного нового пра-ва і другі, являються жими чини-ками, котрі можуть шіле людство, перебуваючи на новий, основний соціальний і політичний устрій.

Правда, що коли підійти до про-грами Вільсона з точки реальної політики і при узгаданні сучас-ної політичної і державної стру-тури суспільного життя, не вє-пункти Вільсона можуть бути пе-реведені в життя. Всеж таки вони становлять основу, базу, на якій може бути прип'єнена війна. І за-чате нове мирне життя. Хочби зго-да була досягнута лиш в головних пунктах, вона становитиме рами, які дальший розвиток суспільного

Університет і на-родне учительство.

6-го жовтня у Києві збудовано на респітій той монумент, для якого під'єстали віками мурували великі і малі борці за рідну школу, за відродження українського народу.

Відкрився український націо-нальний державний університет і всі борці за рідну школу можуть спокійно сказати своє „нині отпу-щаєш!“

Ідеал їх став життєвим фактом.

Але чи ж справді скажуть вони оте своє „нині отпущаєш!“

Ні! Ідеал з неба айшов на зем-лю, а через те може попасти в бруд-ні руки, які можуть його сквер-нити і на віки можуть спрофану-вати. Для того ж, щоб ідеал на землі—рідний університет—цей апо-теоз рідної освіти стояв на своїй висоті, щоб він дійсно був провід-ною зіркою в ночі реакції і ясным сонцем в часи максимального на-друження громадської і по ітичної творчости; для того, щоб рідний університет, а з ним і державність українського народу захистили від можливих, може й у недалекій бу-дущині, політичних хуртовин, які не раз уже зносили і будуть ще зносити з лица землі на своєму шляху разом з неспотрібною й надю-рожче народне добро—його куль-турні і соціально-економічні при-дбання,—перед лицем такої небез-пеки всі великі і малі борці за рід-ну школу, а разом з тим і за ща-сття і за волю рідного народу по-винні стати на чатах, кожний на своєму посту: великі борці повинні вершити величю будівлю вищої шкєли, а менші,—мусьять переступити її поріг, або набратись там нових непере-можних сил для нової ще більш упертої бо-ротьби за повне торжество рідної шко-ли, рідного народу.

Маленькі борці за рідну школу —то є свідоме народне українське учительство, це та піхота, без якої не може обійтись ні одна армія, без якої армія, що боролась за рід-ну школу, нічого не звагла б зро-бити!

Ця піхота, цей авангард, що прощивав стежку аж до народно-го серця, яка була вкрита бур'яном і брудом денационалізації,—народ-не учительство,

—зараз повинно

йти до українського універси-тету...

Але... це мрія, а дієвність нашо-вше.

З перетворенням українського народнього університета в держав-ний „виставлена на його двері умо-ва: коли хочеш пройти ці двері, мусиш мати аттестат зрілости (з ро-сійської звичайно шкєли бо хто ж з української міг до цього часу його мати), або щось подібне до цьо-го...“

Оце й є та рогадка, яка стала нині „вакантною“ й „не-вакант-ною“ народньому учителю на до-рові до свого ун верситету...

Я не думаю, щоб свідоме укра-їнське народне учительство, яке все поборолло на своєму тернисто-му шляху, яке не зупинилось в житті ні перешчипом, перед цим по-боре візьме штурмом стару форте-цю русифікаторської школи, бо для цього аттестат зрілости, виданий Університет і народня учитель. 2 російською шкєлою,—ніщо перед-там аттестатом, який дало йому життя повне героїчної боротьби!

Справді, подумавмо над тим, хто діст вав аттестат зрілости до революції. Дістав його той, хто найбільше „шанувався“, хто був перед начальством „тихше води, ніжче трави“, хто не був замішан-ний ні в якій „крамолі“.

Але чи багато знайдеться серед таких свідомого українського еле-менту, коли найбільшою „крамо-лою“ рахувалось так зване „укра-їноманство“, „маєшництво“ і проч.

Гр. Ш.

Забутий закон.

30 травня 1918 р. п. гетьманом був затвержений закон про урочи-сту обітницю. По закону цему всі урядовці, що уже служать Державі, а також і ті, що мають вступити на службу, повинні дати урочи-сту обітницю: „вірно служити Державі Українській, визнавати її державну владу, виконувати її закони і всіма силами охороняти її інтере-си і добробут“. Для суддів устано-новлена окрема обітниця, по якій судді мають обіцяти не тільки до-держувати вірність Державі, а та-кож твердо виконувати її закони, чинити справедливий суд по сові-сті і завжди поводитись відповідно в гідності свого стану. Як же хто з урядовців зречеться дати таку обітницю, то звільняється з служ-би, а ті, що мають вступити—не приймаються. Крім того, ті особи, які почнуть виконувати свої служ-бові обов'язки не давши поперед-ної обітниці, несуть і карну відпові-дальність по 333 ст. Ул. о нак. Закон про урочишту обітницю вида-ний був на зміну тієї присяги на „вірність єго імператорському ве-личеству, самодержцю всеросійско-му“ і о обов'язку „свєто соблюдать закони імперії“, яку кожен чинов-ник російської служби повинен був давати і без чого він справді не міг поступити на службу. Не так робиться у Державі Українсь-кій. Величезні кадри чиновників ріжних міністерств і до свого часу „хранять вірність самодержцю“ і не збираються виконувати закон 30 травня 1918 року. А найголов-ніше те, що сам Державний Сенат, цей вищий хранитель закону, та-кож занедбав закон про обітницю і приступив до роботи, не поставив домагання, щоб сенатори попе-реду дали урочишту обітницю вірности Українській Державі і обов'язалися твердо виконувати її закони. Між-тим терміи, коли така урочиства обітниця повинна бути дана дово-мняв, бо з змісту 2 ст. зак. 30 травня 1918 р. видно, що вона по-винна даватись до призначення. Не дивлячись на те, сенатори лю-болюбиво прийняли за пропозиції-ім посади, чинять суд, а про обі-тницю і не поминяють. Чи зможе Сенат у такому складі бути справ-ним хранителем закону? Чи він сам закон і порушує, а члени його щільно не зобов'язала себе перед Державою, на службу якій вони поступають.

Ні! Шасливі одиниці, кого не зашорили, орлине око держиморди, — ось хто там серед атташе-статників цілком випадково опинився! Вся ж решта, хто провів своїм життям глибоку борозну на ниві народній, для кого дорожче був аттестат життя, а не аттестат на папері та ще й з російської школи, — такий елемент ледве пролізав двохкласову, второкласову учительську школу і рідко учительську семінарію, а ще рідше церковно-учительську школу.

Здебільшого такий елемент за „крамолу“ опинився неюком серед вулиці.

Але чи справді заставався він таким і надгрі?

Ні! Рад добром палите серце — В-вік не прохолоне.

І те серце „кромольника“, на якого нападали з усіх боків вороги, його розум, яким він самотужки абстрактно велику мету свого життя, невпинно шукав собі зброю, щоб відбитись від тих ворогів.

Прекрасний преобразом таких „неуків“ був один великий „неука“, великий народній учитель і учитель народів — Борис Грінченко.

Для таких „неуків“ шлях самосвіти був єдиний і обов'язковий. Всякі курси: учительські, кооперативні, сільськогосподарчі, всілякі і т. д., народні університети (московський ім. Шанявського, перебургський і інші), не могли обійтись без свого елемента, що вічно шукав істини, що вічно шукав сили і зброю для свого духа.

Такий елемент мусів бути енциклопедистом, мусів бути універсальним, бо від нього тог вимагало життя, до якого він своєю чутливою душею відносився дуже уважно.

І цей елемент, іменно цей — я це підкреслюю — зробив торік чудо у всевітній історії, підняв народню організацію творчості на таку височину, що вона мусила перетворитись у державну творчість.

Цей елемент, який понав до армії „на предмет уничтоження“, яко найбільш „кромольний“ елемент на селі, зумів скористуватись своїм „привілейованим“ становищем і зробив за сім-вісім місяців революції те, що в другі часи робилося протягом семи-восьми років, або й десятиліть.

Канувся він у першу чергу до нової святині, до рідної вищої школи, а там йому кажуть:

— А у вас є аттестат зрілості (звичайно з російської школи)?

— Ні, нема...

— Ну, то можете собі йти, звідки прийшли.

Мимоволі задумається: а що як би прийшли до університетських дверей такі великі „безатташе-статники“, як С. Черкасенко, Я. Чепіга, або як би встали з могил Б. Грінченко, Гр. Шерстюк й інші, невже би ті двері і перед ними були закриті...

Не віряться, щоб так було...

Я не вірю, також щоб і українське свідоме народне вчительство так легко поступилося перед старою і, як виявляється, вічно „новою“ фортецією...

Я думаю, що народне свідоме українське вчительство зуміє відстояти себе, і щоб там не було, виборі собі право бути „в семі великій, першого новий“, в молодій семі студентства українського державного університету, в семі вольній другої... оскільки б' їх не було!

А українське громадянство, українська преса, якої струни завжди брехали в унісон зі струнами серця народнього вчительства, підтримає його... Це буде зроблено без всякого ризику понизити культурний рівень студентської семі, бо народне вчительство, хоч і не має того язичка, що звється „аттестатом зрілості“, але, повторюю, воно у своїй боротьбі, щоб мати успіх і перевагу над культурнішими ворогами, не переставало шукати знання і своєю торішньою акцією отримала від життя такий аттестат зрілості, якого не віднімуть від нього найлютіші вороги рідної вищої школи й української свідомості.

Народне українське свідоме вчительство не зникне, а підвищить культурний рівень української студентської семі, треба лиш, щоб українські організації допомогли раді професорів українського університету відшукати такий елемент, який все життя своє дотеперішнє поклав для перемоги ідеї рідної школи.

Це може зробити найкраще центральне бюро всеукраїнської учительської спілки, на підставі фактичного матеріалу, який можуть подати про того чи иншого народнього

учителя українські організації на периферіях.

З цією справою треба поспішити, аби українське вчительство, не гаючи ні дня, ні години, приступило до роботи у вищій школі.

Треба поспішити а також і через те, аби українська вища школа не була виключно для тих, хто в свій час відмакувався руками і ногами від „кромольника“, нехтував висоти реального життя і боротьби за віковичні жадання українського народу а в тому числі й за університет, а натомість заривався в нікому непотрібні, покриті віковою пилітью книги „клясичної“ російської школи.

Такий стан мусить бути до того часу, коли українська молодь буде мати змогу отримати „справжній аттестат зрілості“ в українській, поставлений на новий, здоровий ґрунт, середній школі.

С. Чалий.

Брехуні.

Кілька років назад з Петрограду був висланий за справи, що нічого спільного з політикою не мають, один столичний газетар. Той газетар переїхав у Київ і тут почав друкувати свої фельетони в якійсь з газет. Незабаром редакція київської газети одержала від відомих російських пильменників заяву, що працювати на одних шпалтах з отим газетаром вони не вважають для себе можливим і прохали викреслити їх імена з списку співробітників газети.

Тепер той самий газетар знову з'явився на київським обрії, але вже на чолі „власної“ газети. З тим часом, що характеризує більшість північних вітків, яким гостинно дала притулок та яких годувала Україна, російський газетар почав, оскільки міг, нам же шкодити. Який для цього може бути найкращий шлях для представника жовтої преси? А це вже як хочете. Хто любить стиль-модерн — говорити провокація, хто вважає більш м'яких виразів — слажє: інсинуація, а попросту це буде злочинна брехня, а ще коротше: донос...

Ну скажіть, на милость Боже, чи ж снилося коли небудь величезному Олександрові Ігнатовичу, котрий, не знаю, чи й вийшов коли на своїм житті за кордон, що він опакється не тільки чиновником м-ва фінансів, у котрому ніколи не служив, а на придачу ще й галичанином, а ще й з австрійського орієнтацією, членом львівської академії, ватажком січових стрільців і петроградських самостійників! Це ж треба було вдумати — оту всю несеїтнячку та брехню, здатися, тільки жовтий російський газетар злібно накопичити стільки брехні в 15-ти рядках.

Тепер отака кваліфікована брехня має й спеціальну назву — „собкор“. Фабрикується той „собкор“ тільки в нашій столиці й цілком вільно розповсюджується по всій Україні. В кожнім разі я гадаю, що на черзі в нас стоїть видання біографії сучасних українських діячів — хоча б для ужитку російських поклепників — і треба звернути на це увагу наших видавців.

Що торкається С. П. Шелухина, то я повинен засвідчити, що мав приємність особисто чути, як він сам, по своїй власній ініціативі, звертав увагу дуже виданих німців на свою брошуру про німецьке землевладіння на півдні і застерігав німецьких політиків від тих помилок, що були в минулому. Чи чути, ч.п. доповідки з Московщини? А як що ви так добре знаєте М. А. Славинського, то підіть до нього, і він — коли самі не розумієте — докладно розслухаєть вас. Хто саме зараз спасав вас од большевизмів. Але можете й не турбувати шановного М. А., а просто доречити відому байку Крилова про дуба та — вибачте! — свиню. Гадаю, що тоді справа вам стане яснша.

Дозвольте додати маленьку дрібничку. Купив я вчора газету „Преторіа“ й між иншим прочитав там отак:

В п'ятницю в українському державному театрі постановлено представлення „Разомаяков" Шиллера. Спектакль викликає найбільш інтерес серед театралів. Своїми вимовляють знаменитий переклад „Гамлета“ й класическе начало монолога датского принца.

„Бути, чи не бути... Оце законик!“ Панова брехуні! Коли ви дійсно бачили коли небудь отой знаменитой переклад „Гамлета“ з „класическим началом монолога принца“,

то дайте про це вказівку якому хочете бібліофілу й заробите величезні гроші, бо до цієї пори ще ні один з українців такого перекладу „Гамлета“ не бачив.

О. Х.—но.

В оборону української мови.

Черкаське товариство „Пресвіта“, доючи про підвищення культури й добробуту рідного краю, всю свою просвітню роботу на Черкащині проводила й проводить зрозумілою для людности, українською мовою.

Українська народня мова, прийшовши протягом кількох століть суворий іспит і перетерпівши на собі наслідства й знущання в час спільного життя з братнім московським народом, виїхав нарешті, разом із її творцем — українським народом — на вільний і просторий шлях.

У перші часи відродження українського народу й перші хвилини істнування самостійної української держави мова українська стала мовою законодавчих актів — універсалів, грамот, законів, міжнародніх зносин, мовою науки по школах...

Та інші вороги України, як саме-

До Українського Громадянства.

31-го липня 1918 року в місті Кам'янці - Подільському заложено нове огнище вищої української культури — Кам'янець Подільський державний український університет. Заложено цей університет надмірно прагнучи свідомого громадянства цілої України, Поділля та міста Кам'янця особливо, при повсякчасній допомозі міністерства освіти Української Держави.

Новий університет, що вже з свого географічного положення найбільшій до високої західноєвропейської культури, не буде звичайним університетом східного типу: при Кам'янці Подільському державнім українським університеті закладається в перше на сході слов'янства богословський факультет, і крім того, на історико-філологічному факультеті вже відкрито дві нових національних катедри: одна польської, друга єврейської літератури й історії. Вірний кращим традиціям європейських універси-

ХРОНІКА

Пам'яті Окс. Ів. Наболова. Померла Окс. Ів. Наболова. На 22 році урвалося молоді життя, повне сил, бадьорости та потуги до праці. Надзвичайно скромна і щира людина, вона весь час правдола на тій ділянці життя, до якої тягло її почуття важливості тієї справи для нашого народу, — на ниві освітній. Як тільки виникав в 1917 році думка про заснування в м. Чернігові української гімназії, — вона береться за ту роботу і весь час з початку організації гімназії веде (коли не поможеться) секретарську справу; і всі похід, що траплялися з гімназією, приймалися нею близько до серця; вона радика дошамом гімназії і печалувалася, коли траплялося щось таке, що перешкождало розвиватися гімназійній справі; і з великим задоволенням так недавно оповідала вона про відкриття з біжучого року нових класів, оповідала про прихильність, якою поргугується гімназія серед населення...

І ще була одна справа, біля якої Окс. Ів. витрчала багато часу, сили та енергії, — це улаштування в Чернігові товариської книгарні, яка б постачала населенню по нормальній ціні (а не спекулятивно, як це роблять інші, приватні книгарні) варті уваги книжки. І коли зараз ця книгарня стає на твердій ґрунт, то це стало можливим завдяки невтомній праці Окс. Ів. Але... життя урвалося. І доводиться за ним сумувати не тільки через те, що не стало гарної симпатичної людини, а ще більше через те, що з інших радів в сучасній, може найбільш в історії нашого народу відповідабельний момент, коли життя потребує, так багато творчої праці, зникла діяльна людина, яка б багато змогла б дати народові.

Пером тоб земля, щиря та невтомно працююча на ниві народній!

Юр. М. Котесу у гетьману. Вчора гетьман України прийняв румунського повномочного міністра імпорту Котеса.

Трус в готелі „Марсель“. З метою реєстрації людности вчора зроблено трус у готелю „Марсель“, при чому затримано чотирьох чоловік. У них забрано матеріал, котрий свідчить про причетність затриманих до

стійної держави, крикливою фактисейською любовію до неї, розпочали похід проти нашої мови й намагаються знову зробити її мовою для „домашнього вжиття“.

Висловлюючи своє гадзвччайше глибоке обурення й рішучий протест проти таких замахів на українську мову, — черкаське товариство „Пресвіта“ сердечно вітає національний союз, голлову української мирної делегації С. П. Шелухина і усіх, хто стоїть на сторожі української держави та народнього добра. „Пресвіта“ сподівається, що уряд подбає, щоб негайно було схищено всякий похід проти української мови, а також гадає, що ніяких актів про державну мову не може бути, бо в українській державі й державною мовою може бути тільки українська мова.

З цим протестом рада спілки служачих черкаського самоврядування цілком згоджується і з свого боку всіма заходами буде підтримувати діяльність товариства „Пресвіта“.

Заст. м. голови правління спілки (підпис).

Правління видавничого товариства „Січ“ цілком поділяє думки „Пресвіти“ й прилучає свій голос до загального протесту.

Член правління Пил. Щунин.

тетів, новий Кам'янець-Подільський державний український університет матиме на цілі невпинну наукову працю на користь рідної української культури.

У вісторок 22 жовтня (нового стилю) 1918 року в місті Кам'янці-Подільському відбудеться урочисте свято відкриття нового огнища вищої української науки — Кам'янець-Подільського державного українського університету. На це величчє свято цілої України запрошуються всі вірні сини її, а також і всі ті, хто опікується величчє українській національній ідеї.

Кому не післано (зза технічних перешкод) особистого заклику, той вважається закликаним опим моім листом.

Адреса для телеграм: Кам'янець-Подільський університет.

Ректор Кам'янець - Подільського державного українського університету Професор і. Огієнко.

Що до осіб, що користуються дипломатичною незаїманістю, то їх ні гурсилля, ні затримували. Вартові, котрі робили трує, упевнившись по показаних документах в приналежності їх до складу мирової делегації, ніяких заходів щодо них не вживали.

В раді міністрів. На останньому засіданню ради міністрів було закінчено обговорення нового статута військової повинности. Рада ухвалила статут в редакції військового відомства з невеличкими поправками. Крім того рада затвердила штати губернських та повітових управлінь цивільської повинности.

На проху ж засіданню ради міністрів приступила до розгляду проекту про утворення національної гвардії в Україні.

Асигнована на євангелія. П. гетьман затвердив законопроект про асигнування 200.000 карб. н-ву слов'диль на купівлю євангелій та книг святого писма і 57.000 карб. на видання українською мовою катехизиса.

Увійняння. Директор департаменту громадських работ м-ва праці д. Ільїн увільняється з посади згідно з проханням.

До перерви україно-румунських переговорів. Особи близькі до кримської делегації з приводу чуток про відновлення митної війни між Україною й Кримом повідомляють, що фактично митна війна припинилася і навіть коли йшли переговори на границі України й Криму зниклися огляди й ревізії. На заяву голова кримської делегації д. Ахматовича про необхідність припинити митну війну Ф. А. Лизюгов заявив, що казаву про припинення цієї війни не було у свій час видано через нехотіть м-ва фінансів.

Члени кримської делегації кажуть, що зараз митна війна не дуже пошкодить Криму, бо очевидний сезон кімчатсьє, а багато овочів сушених і консервованих закупали німці.

Кримський уряд незабаром організує ряд заводів для виробу коньяку з кримського винограду.

Україно-румунські переговори. Засідання україно-румунської делегації, призначене на 11 жовтня відкладено на понеділок 14-го. В переговорах, що

велася дові, румунська делегація хотіла одержати від України 2.000.000 пудів цукру і 500.000 мунів хліба. Прочую Румунія бажала одержати всю цю кількість товарів в розпорядженні румунського уряду і пропонуєвала встановити догляд обох сторін, котрий би встановив відповідність ввозу й вивозу. Україна ж не прийняла цих умов, запропонувала Румунії 500.000 пудів цукру, а не 500.000 пуд. хліба, як було сказано в телеграмі У. Т. А. Хліб України Румунія зовсім не дає. Замість цього Румунія може дати буряки, рпб, крекма, ужно, овочі консервовані й дроба.

Україна бажала б одержати від Румунії масло, худобу й вовну, на що Румунія не згодна. Притому ж Україна настоєва, щоб торг ішов без участі держави. Таким чином переговори не надходять до кінци, і в звязку з цим члени делегації Ангелеско і Кенігнац вийшли в Румунію.

Зносина з Доном. Зносина з Доном налагоджується, і незабаром буде заключена митна умова, метою якої буде наглядати за товарообіном, самим ввоз і вивіз буде безмитний.

Заклучена умова що до вугільного Донецького басейну, всі справи якого ввершнати парламентна комісія. Зараз переговори на деякий час перервадуться, бо члени донецької делегації вийшли для докладу своєму уряду.

Англіське золото. В кримській делегації зазначають такий факт: протягом останніх двох місяців при затриманні парусників, що приїздили з Туреччини за контрабандним хлібом, виявилася, що розніата за кулаками хліб ребаємся виключно англійськими золотими гріннями.

Генеральний консул в Цюриху. Призначений українським генеральним консулом в Цюриху О. Віліньський незабаром має влітати на місце служб. Його завданням між иншим буде — встановити торговельно-промислові стесунки між Україною й Швейцарією.

У багатьох часі д. Віліньський гадає впорядити в Цюриху виставку українських виробів.

У цій справі вже велася переговор з ріжними українськими торгово-промисловими та фінансовими інституціями, як от: „Українобанк“, „Дніпробанк“, „Окозобанк“ і т. ин.

Польська дипломатична місія. 10 жовтня в 2 годині дня прибула з Варшави кур'єрський поїздом польська дипломатична місія, з склад якої входять представники польської ренційної ради: д. С. Ванькович і секретарі д. Є. Соболевський, д. Граб-Прушинський.

Тимчасово польська місія міститися на Кр.-Університетській вул. д. М. 5.

У фьєбелівському інституті. На останньому засіданні педагогічної ради інституту на валантійнй катедри для українського 1-го курсу обрані лектори: М. Лорченко — фізика, д. Яната — ботаніка, професор інституту ім. Лисенка п. Ліндфорс — на еспів, п. Томкевич — на рутну працю. На чолі організаційної ради 1-го укр. курсу поставлено товариша директора С. Русову. Прохання на 1-й українській курсі ще заходять.

Московські євдонати. В Київ тепер вїхало багато з Севдній московських та петербурзьких євдонатів. Хто втік, рятуючись від красновардійців, а хто — просто підготувався. Де-які з них вже осілає тут місто і думають взятись за працю, але для цього треба принаслитися до київської округи.

Для цього вони вважають усі можливі заходи, але не так легко зробити. Справа ведеється в великому секреті, бо московські та петербурзькі євдонати, як нас сповідають, бояться, щоб про це не довідалися українські газети, які, мовляв, почнуть „ввагувати“ з приводу „засідія“ євдонатів в Москвіччині на Україні. Так висловилася на сім'яних зборах київської і совдепської адвокатури один з московських видатних адвокатів, який боїться дуже, що українські газети „знісують“ ім всю справу.

Київські адвокати. На одному з останніх спільних засідань київських та московських адвокатів, київський адвокат дуже сварилися своїм гостем на те, що вони терплять багато лиха від української держави, від українців взагалі, які намагаються українцізувати суду і т. ин. Московські адвокати вислухали промовців уважно, але заявили, що вони, на дель, нічого не можуть допомогти своїм київським товаришам, бо перш усього — це не їх сила, а потім вони вважають, що не чемно буде ім гостям України, де вони знайшли собі притулок від совдепських знущань, виступати разом з кіянками якісь протести проти України.

„Глузують“. В київських театрах-мініатор та усаків „кабарє“ в останні часи вважається „за шк“

